

Literatura.

Dr. Evžen Tarabrin: **Zásadní usnesení a rozhodnutí valných hromad a výboru Advokátní komory v Čechách**, II. vyd., 1938, stran 80, cena 10 Kč.

Autor sebral a vhodně roztřídil zásadní usnesení a rozhodnutí valných hromad české Advokátní komory, uveřejněné během let v Úředním věstníku komory. Autor rozvrhl obsah na čtyři systematické díly: komorní řády, zahájení a provozování praxe, poměr ke kolegům, koncipienti a zaměstnanci v advokátních kancelářích. Nové vydání doplnil nejen právními větami, ale i důležitými výňatky z důvodů odsuzujících kárných nálezů; osvobozující nálezy správně neuveřejnil, poněvadž ty by zásadní ráz publikace zeslabily. Otištěné kárné nálezy jsou ukazovatelem, se kterými předpisy advokátní komora, resp. disciplinární rada má nejspíše co činit. Nejvíce nálezů seskupil autor u směrnice proti nekalé soutěži mezi advokáty (str. 42) a dále u nepřipustných převzetí právního zastoupení (str. 20), kteréžto obě kategorie věcně spolu souvisejí. Následují pak nálezy, týkající se nepřipustné reklamy advokátů, náhrady substitučních útrat, rekursy proti útratovému přisudku, obcházení zástupce odpůrce, dopisování mezi advokáty, koncipientská praxe atd. Autor jako dlouholetý tajemník pražské advokátní komory ovládá vskutku sebraný materiál a proto dovedl uspořádati celou sbírku prakticky a účelně. Že se mu to plně zdařilo o tom svědčí, že prvé vydání na přání německých advokátů vydáno bylo také německy, české vydání pak bylo za necelá tři léta rozebráno. Bylo by jistě vítáno, kdyby autor systematicky vhodným způsobem obdobně zpracoval samostatně též disciplinární nálezy. Koblížek.

Dr. E. Krautmann: **Poplatky ze smluv společenských**, cena 48 Kč.

Na 356 stranách malého formátu »Právnícké knihovny« vykládá autor jeden z nejzajímavějších úseků poplatkového práva, totiž úsek, v kterém aplikace poplatkových předpisů předpokládá podrobnou znalost nejen soukromoprávních norem občanského a obchodního práva, jakož i zákonů zvláštních, ale i dobré porozumění normám smluvním, obsaženým v té které konkrétní společenské smlouvě. Již volba látky tedy sama slibuje mnoho, tím spíše,

že látku zpracovává odborník, kterého námět ode dávna lákal, jak svědčí i četná pojednání v odborných časopisech autorem uveřejňovaná.

Obsah knihy plně uspokojí očekávání čtenářovo. Látka jest probrána systematicky, předchází povšechný výklad o rozdílu mezi poplatky z právních jednání a poplatky listinnými a jiné povšechné výklady a počínaje kapitolou X., jsou probírány jednotlivé společenské útvary, jejich vznik, změny, zrušení atd. a za pomoci podrobného rejstříku najde praktik v knize odpověď na každou otázku, která jej zajímá.

Autor podává jak vývoj norem, tak především i platný stav a platnou praxi přítomnou a dává čtenáři možnost, aby sám posoudil správnost či nesprávnost toho kterého stanoviska.

V knize jest podrobně pojednáváno i o kartelových smlouvách, ohledně nichž ani zák. č. 245/37 pochybnosti odstraněny nebyly. Nejzajímavější jest pojednání kapitoly XVII. na str. 305 a násl. o vedlejších ujednáních ve společenských smlouvách. Ke str. 187-198, resp. ke straně 317-318 bylo by bývalo vhodno upozorniti na judikát z 14. ledna 1937, č. 17.519, Boh. 8384, Prager Archiv 867/37, který znamená velmi nebezpečný odklon ve směru fiskálním od dosavadní judikatury. Velmi důležité výklady jsou na str. 325-326 a vůbec všechny výklady týkající se akciové společnosti na str. 216-246.

Pro praktika, který neměl času sledovati vývoj jednotlivých otázek v judikatuře v poslední době, bude kniha velmi vítanou pomůckou, a uchrání jej od mnoha omylů. Pužman.

JUDr. Karl Stuchel: **Gebührenhandbuch**, 1938, 638 str., XXV tabulí.

Třetí vydání oblíbené a dávno již rozebrané příručky vyšlo v nové úpravě, a to podle stavu k dubnu 1938. Příručka není rozčleněna vědecky, jest však sestavena tak, aby pro denní potřebu praxe poskytovala rychlé a co možno úplné vodítko. Předpokládá u čtenáře, že se seznámí předem dobře se všeobecnou částí (str. 5-352), v níž jsou mimo všeobecné poplatkové předpisy projednány i jednotlivé typy poplatků (imobilární poplatky, daň z obohacení, poplatky intabulační a soudní, poplatkový ekvivalent, mimo to

však i dávka z přírůstku hodnoty nemovitosti a daň obrátová), aby pak ve zvláštní části (str. 354—556) mohl hledati jen poučení ke konkrétním řešeným případům, neboť v této zvláštní části jest látka rozdělena již jen podle předmětů.

I. Účelem knihy (příručka a nikoli teoreticky-vědecké dílo), jest dána celá řada zvláštností, které se pro praktické používání u starých vydání dobře osvědčily. Již výklad manipulativního postupu poplatkového spisu na str. 69 a násl. jest pro praxi důležitý. Spadají sem též cenné pokyny na str. 387 a 389, dále 395—397, týkající se velmi tvárných smluv postupních. Nejvýraznější zvláštností jest dále přihlížení k tomu, zda právní jednání podléhá též dávce z přírůstku na majetku či dani obrátové. Z těchto potřeb byly do díla zahrnuty i dávky za úřední úkony.

II. Na str. 10. mělo by býti uvedeno, že poplatník má volbu, odváděti poplatek přímo nebo v kolcích, též u oněch procentních poplatků, přesahujících Kč 300.—, u nichž do Kč 300.— jest placení v kolcích povinné — tak darovací poplatky z movitostí, soudní poplatky procentní (z rozhodnutí a ze smírů), viz něni § 6 zák. č. 89/1862 ř. z., Petříček str. 84 a 85. — Na str. 32 chybí upozornění, že pro poznámku pořadí dle čl. VII. zák. č. 120/1931 Sb. z. a n. jest stanovena jako poplatkový základ výše kapitálu bez příslušenství. — Ke str. 40 (místní příslušnost poplatkových úřadů) jest upozorniti na Svojsíkovu noticku v České Advokacii 5—6/1938, podle níž krajský soud civilní v Praze jakožto soud knihovní doručuje veškerá knihovní usnesení úřadu pro vyměřování poplatků v Praze, a tento předpisuje poplatky ze všech právních jednání a knihovních zápisů, a toliko usnesení týkající se převodu práva vlastnického o postupuje bernímu úřadu, v jehož katastru jest nemovitost zapsána. Jest důležité míti to na zřeteli při placení poplatku podle zák. č. 65/1933, neboť neplatí-li se převodní poplatky u berního úřadu, v jehož katastru jest nemovitost zapsána, a vkladní poplatky u úřadu pro vyměřování poplatků, dochází ke zbytečným předpisům poplatků s úroky a zvýšením. — Ke str. 58, 226 a 292 patřilo by zdůrazniti, že poplatník má možnost žádati vrácení zaplaceného poplatku ze soudního rozhodnutí tehdy, došlo-li ve vyšší stoličce ke změně rozsudku, z něhož poplatník rozsudečně podle platebního rozkazu zaplatil, ať zcela nebo z části (§ 33 prováděcího nařízení č. 380/1915), nebyl-li vrácen z moci úřední, ovšem jen v tříleté lhůtě § 77 popl. zák. —

Dáležitá jest zmínka výnosu min. spravedlnosti a fin. na str. 121 o placení 10% obecní přírážky k imobilárnímu poplatku ve lhůtě zák. č. 65/1933, ač takovou povinnost pokládám za spornou. — Na str. 248 přehlédl autor, že § 55 j. n. byl od doby prvního vydání knihy novelisován. — Ke str. 279 by bylo účelno vyložití též otázky »podmíněných soudních smírů«, o které bylo v odborné literatuře v poslední době již tolik napsáno. — Při směnné smlouvě (str. 365 a násl.) mělo býti upozorněno, že každá směňovaná nemovitost ručí jen za onen poplatek, který byl vyměřen z její hodnoty (rozh. Vážný 13.897), na což jest třeba při smlouvách předem pamatovati. — U obchodních společností by se bylo doporučovalo upozorniti na str. 415 též na Šafkovo pojednání v Hospodářské politice 16/1938 a při tiché společnosti na nebezpečnou fiskální snahu jevíci se v noticce uveřejněné ve Finančním Právniku 4/1937, str. 125/126.

III. S hlediska praxe jest oceniti výklady na str. 108—111, 117—119, zachycení vývoje, které prodělalo zpoplatňování věna, str. 126—129, zmínku na str. 131 o přednostním právu, výklady na str. 189—194, 378—385, které svědčí o bohaté zkušenosti autorově v oboru daně z obohacení a o znalosti otázek vyskytujících se při projednání pozůstalosti, výklady na str. 439 týkající se smluv svatebních, upozornění na výnos m. f. na str. 250 o vypočítávání poplatkového základu při alimentálních žalobách, jakož i zdůraznění velmi závažné otázky povahy poplatků z obchodních společností na str. 411 s ohledem na výnos min. fin. z 24. prosince 1931. Dílo reaguje již i na nejnovější vývoj v otázce disolučních doložek obsažených ve společenských smlouvách (str. 429 a 430).

Dílo jest ukončeno »vyměřovacími příklady«, které pro znázornění výkladů jsou velmi cenné, obsahuje abecední seznam obsahu a chronologický seznam norem, připojeny pak jsou k němu tabule, sloužící k snadnému orientování a výpočtu poplatků, kterému ten který konkrétní případ podléhá. Právě pro tyto tabule byla Stuchlova příručka vždycky velmi oblíbená a v praxi hojně používána.

Knihy vyšla těsně před provedenými územními změnami ČSR. a není pochyby, že veškerá píle, která se v ní obrátila, přišla na zmar pro okupované území. Referujeme o ní proto, že obsahuje nesporné hodnoty, a že není vyloučeno, že leckterý právník po ní sáhne již i proto, že jest uzavřena podle stavu k dubnu 1938, tedy že jest ze všech po ruce jsoucích příruček nejnovější.

Pužman.